

Centre for the Arts

2025

deBALIE

Programmabeeld Wat de wereld met Soedan te maken heeft, Joris Bolomey / AFP
A Sudanese refugee uses a megaphone during an awareness campaign at Tine transit camp in Chad on November 8, 2025

INHOUD

1. MISSIE & VISIE

2. INTRODUCTIE

3. DE BALIE PROGRAMMERING:

GEPOLITIEK EN MENSENRECHTEN

POLITIEK EN DEMOCRATIE

EMANCIPATIE EN IDENTITEIT

KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

IDEE EN VERBEELDING

LEVEN EN TIJDSGEEST

UITGELICHT

4. VEILIGHEID

5. CINEMA

6. EDUCATIE

7. COMMUNICATIE & PUBLIEK

8. DEVELOPMENT

9. CULTURELE CODES

Ruimte scheppen om verder te denken

MISSIE

De Balie gelooft dat een open, democratische, rechtsstatelijke samenleving, de beste samenleving is en zet zich in voor het behoud hiervan. We creëren ruimte voor ideeënuitswisseling, ontmoeting en nuance. Daarmee dragen wij bij aan een samenleving waarin pluriformiteit gevierd wordt en vrij van gedachten gewisseld kan worden. We scheppen dan ook ruimte om verder te denken.

VISIE

De Balie is een onafhankelijk instituut voor kunst en gesprek. We werken vanuit het idee dat kunst een uitgelezen vorm is om het publiek en de deelnemers tot introspectie, empathie en nieuwe inzichten te brengen. Kunst versterkt de verbeeldingskracht, roept emoties op en vergroot betrokkenheid. We werken vanuit de artistieke overtuiging dat we programma's maken die uniek zijn en waarin kunst, ontmoeting en uitwisseling van ideeën centraal staan. We maken programma's met als doel onze samenleving te duiden, grote vragen in een maatschappelijke, historische en culturele context te plaatsen en daarmee nieuwe perspectieven te bieden. Dit versterkt de democratische rechtsstaat.

De Balie wil een plek zijn waar vooringenomenheid en particuliere belangen aan de kant worden gezet om politieke, culturele en maatschappelijke onderwerpen in al hun complexiteit te bevragen en te duiden. De Balie is daarbij niet uit op een definitief oordeel of consensus. Het gaat er in de programmering niet om een bepaald gelijk te bevechten of uit te dragen. De redactie bewaakt de grenzen van het debat. De directe aanleiding voor een programma is vaak de wens en noodzaak het politieke en culturele debat naar een ander niveau te tillen door beleid te confronteren met de praktijk en geen genoegen te nemen met simplificaties. Een democratische rechtsstaat staat of valt bij de participatie van al haar burgers. Daarom werken wij aan een zorgvuldig gecensureerd, divers en inclusief publiek debat, waarin meer mensen zich uitspreken en iedereen zich gehoord en gerepresenteerd voelt.

Democratie maken, uitdragen en vieren

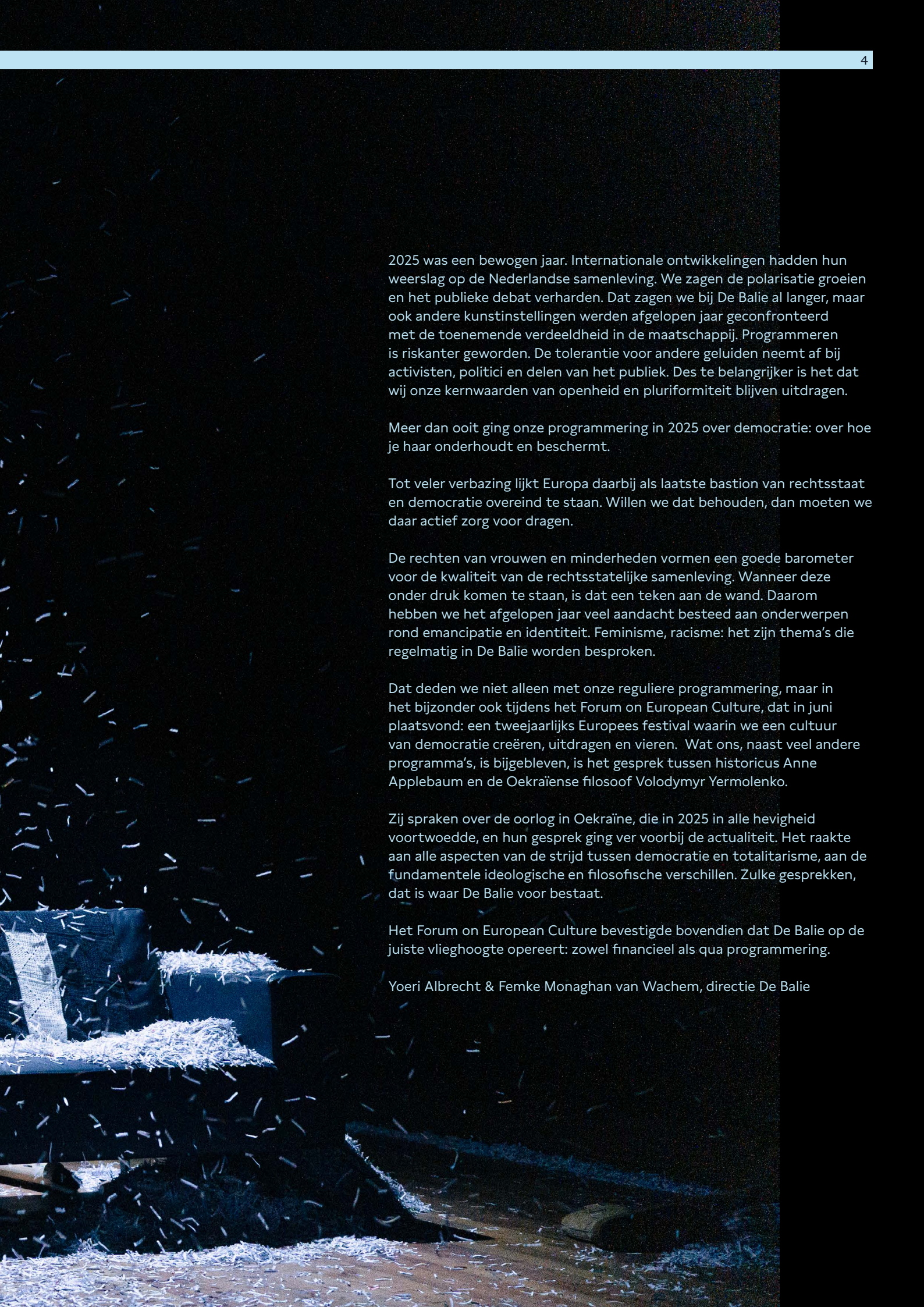
Foto

Live Journalism,
Journalistiek theater,
Gezocht: een paar
vierkante meter!

Elzo Bonam

2025 was een bewogen jaar. Internationale ontwikkelingen hadden hun weerslag op de Nederlandse samenleving. We zagen de polarisatie groeien en het publieke debat verharden. Dat zagen we bij De Balie al langer, maar ook andere kunstinstellingen werden afgelopen jaar geconfronteerd met de toenemende verdeeldheid in de maatschappij. Programmeren is riskanter geworden. De tolerantie voor andere geluiden neemt af bij activisten, politici en delen van het publiek. Des te belangrijker is het dat wij onze kernwaarden van openheid en pluriformiteit blijven uitdragen.

Meer dan ooit ging onze programmering in 2025 over democratie: over hoe je haar onderhoudt en beschermt.

Tot veler verbazing lijkt Europa daarbij als laatste bastion van rechtsstaat en democratie overeind te staan. Willen we dat behouden, dan moeten we daar actief zorg voor dragen.

De rechten van vrouwen en minderheden vormen een goede barometer voor de kwaliteit van de rechtsstatelijke samenleving. Wanneer deze onder druk komen te staan, is dat een teken aan de wand. Daarom hebben we het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan onderwerpen rond emancipatie en identiteit. Feminisme, racisme: het zijn thema's die regelmatig in De Balie worden besproken.

Dat deden we niet alleen met onze reguliere programmering, maar in het bijzonder ook tijdens het Forum on European Culture, dat in juni plaatsvond: een tweejaarlijks Europees festival waarin we een cultuur van democratie creëren, uitdragen en vieren. Wat ons, naast veel andere programma's, is bijgebleven, is het gesprek tussen historicus Anne Applebaum en de Oekraïense filosoof Volodymyr Yermolenko.

Zij spraken over de oorlog in Oekraïne, die in 2025 in alle hevigheid voortwoedde, en hun gesprek ging ver voorbij de actualiteit. Het raakte aan alle aspecten van de strijd tussen democratie en totalitarisme, aan de fundamentele ideologische en filosofische verschillen. Zulke gesprekken, dat is waar De Balie voor bestaat.

Het Forum on European Culture bevestigde bovendien dat De Balie op de juiste vlieghoogte opereert: zowel financieel als qua programmering.

Yoei Albrecht & Femke Monaghan van Wachem, directie De Balie

De Balie Programmering

Foto

Artists Against the
Kremlin

Viktoryia Kharytonava

De Balie is een kunst producerende instelling. In 2025 maakten we maar liefst 365 artistieke programma's (exclusief onze dagelijkse cinema). Programma's die plaatsvonden in Amsterdam bij De Balie, in het hele land en internationaal. Omdat het onmogelijk is ze allemaal te omschrijven, lichten we in dit verslag een aantal activiteiten uit.

Geopolitiek & Mensenrechten

Programmabeeld

**At the frontline of
Russia's shadow war**

ANP, George Ivanchenko

Rusland heeft om 5 uur 's ochtends een dichtbevolkt deel van de stad aangevallen met drie clusterbommen, die in de lucht explodeerden. Eén persoon kwam om het leven en meer dan 30 raakten gewond.

De internationale orde wankelt. Democratische waarden staan wereldwijd onder druk en worden van binnen en van buiten ondermijnd. In het Midden-Oosten en Noord-Afrika woeden oorlogen en grote conflicten. Internationale grootmachten proberen hun machtsbasis te versterken, zowel economisch als militair. Deze conflicten en geopolitieke spanningen raken ook Europa. Dit heeft directe gevolgen voor onze vrijheid en veiligheid.

In **Bloody Fighting, Hybrid War** lieten we zien hoe staten als Rusland hybride middelen inzetten om democratieën te destabiliseren en mensenrechten te verzwakken. In **The Emperor Strikes Back** onderzochten we hoe autoritaire tendensen ook in de Verenigde Staten diezelfde waarden onder druk zetten. De verhoudingen tussen deze twee grootmachten legden we ook onder de loep in een gesprek over hoe chipmachinefabrikant **ASML** wordt ingezet in een geopolitieke strijd.

Foto
Freedom Lecture:
Sulaiman Addonia
Viktoryia Kharytonava

Het is moeilijk voor te stellen hoe het is om in oorlogstijd te leven. Daarom maken we programma's met mensen die dat voor ons invoelbaar kunnen maken. Via onze eigen kanalen, netwerken en samenwerkingspartners zetten we ons actief in om hun verhalen gehoord te krijgen in de media en bij de politiek. In **Frontlines of Democracy** bespraken activisten en politici uit Oost-Europese landen de recente protestbewegingen waarin burgers opstaan tegen corruptie en machtsmisbruik en de daarmee gepaard gaande uitholling van de rechtsstaat. Terwijl we in het multidisciplinaire programma **Resistance in the Age of Algorithms** samen met het **Georgische ZEG storytellingfestival** de strijd tegen algoritmische controle en digitaal autoritarisme zichtbaar maakten. Ook was de Oekraïense mensenrechtenadvocaat **Oleksandra Matviichuk** in De Balie om te praten over het lot en de rol van burgers in oorlog. We postten een reel van dit programma die meer dan 99.000 *likes* opleverde op ons Instagramkanaal. Ook werd Matviichuk op ons initiatief geïnterviewd door *Het Parool* en *De Tijd* (BE). We maakten met Jaap Scholten en Tommy Wieringa het programma **Reizen naar een land in oorlog** en toonden **Chaos** van het United Ukrainian

Theater over het effect van oorlog op vrouwen. We signaleren ook hoe autoritaire regimes met imperialistische ambities culturele, religieuze en politieke minderheden onderdrukken en hun vrijheden wegnemen. Gemarginaliseerde groepen en minderheden zien hun rechten verdwijnen. We laten daarom in De Balie onafhankelijke media aan het woord en creëren ruimte voor kritische stemmen van uiteenlopende achtergronden en perspectieven.

MENA VOICES

Aanhoudende conflicten teisteren het Midden-Oosten. Dat voelen we ook hier. Internationale grootmachten proberen hun invloed te vergroten in de regio. Daarnaast verdelen de ontwikkelingen steeds vaker onze samenleving, en laaien bijvoorbeeld discussies op over migratie en de levering van wapens. In de programmaserie **MENA Voices** bespreken we de politieke, de sociale en de economische ontwikkelingen, en nieuwe geopolitieke verschuivingen. Telkens staat een ander land centraal. In 2025 waren dit Soedan, Afghanistan, Syrië en Palestina. Zo was de Gazaanse journalist **Sami al-Ajrami** in De Balie. Hij verloor zijn huis en familieleden en schreef een dagboek over zijn vlucht vanuit Gaza. *Het Parool* interviewde hem en kondigde zijn komst naar De Balie aan. Ook onderdeel van deze programmareeks was de komst van de Afghaanse journalist **Zahra Joya**. Zij vluchtte toen de Taliban de macht greep en startte het vrouwelijke journalistencollectief Rukhshana Media. We koppelden haar aan *De Groene Amsterdammer* die een uitgebreid artikel over haar platform schreef; *Nieuwsuur* interviewde haar in De Balie voor een tv-item.

VRIJHEIDSLEZINGEN

Met de serie Vrijheidslezingen geeft De Balie een podium aan gemarginaliseerde stemmen. **Sulaiman Addonia** schrijft over de veelkleurige realiteit van vluchtelingen. Vakgenoot Arnon Grunberg ging met hem in gesprek over hoe je een verhaal vertelt onder eigen voorwaarden. **Jewher Ilham** pleitte in De Balie voor het beëindigen van gedwongen arbeid. Zij vertelde het verhaal van Oeigoerse dwangarbeiders, waaronder haar vader, die onder erbarmelijke omstandigheden gevangengehouden worden in kampen waar ze kleding maken die in het Westen verkocht wordt. De derde Vrijheidslezing werd gegeven door de Servische **Stevan Dojčinović**. Met onze (eveneens Servische) programmamaker Stefan Malešević besprak hij de voortdurende strijd tegen corruptie en het gevecht voor een transparante democratie.

Foto boven en onder
Zahra Joya on Women's
Rights in Afghanistan
Viktoryia Kharytonava

Foto

Freedom Lecture:
Stevan Dojčinović

Jan Boeve

Politiek & Democratie

Programmabeeld

Kennismakers: De macht
van brainrot

Vrijheid en democratie zijn geen vanzelfsprekende verworvenheden. Onze democratie en rechtsstaat vragen om betrokkenheid en waakzaamheid van burgers. Bovendien bestaat onze democratie niet in isolatie. De afbraak van de rechtsstaat in delen van Europa en elders in de wereld laat zien hoe snel fundamentele vrijheden onder druk kunnen komen te staan. Dit benadrukt het belang van voortdurende reflectie op de toekomst van onze open en vrije samenleving.

Foto boven

Je bent jong en wilt van je schuld af

Jan Boeve

In het programma **Tussen recht en politiek** gingen we in gesprek over de rolverdeling tussen verschillende machten bij het waarborgen van een onafhankelijke rechtsgang, vrij van politieke beïnvloeding.

In **Techdenkers: Meekijken in de moskee** gingen we in gesprek over de omstreden manieren waarop gemeenten toezicht houden op moskeeën. Ook kwam het grondrecht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging aan bod in het programma **Moslim, Nederlander, Zondebok** over moslimdiscriminatie in Nederland.

Daarnaast reflecteerde De Balie op de politiek en maatschappij in programma's als **De nieuwe vijanden van de open samenleving**, waarin Karl Poppers tolerantie paradox tachtig jaar later opnieuw werd geïnterpreteerd. Media en publieke opinie kwam aan bod in de **Volkscrant op Zondag Columnistenmarathon**.

We moeten niet onderschatten hoe onze online aanwezigheid invloed heeft op onze democratische rechtsstaat. In **Scrollend naar de stembus** onderzochten we in hoeverre algoritmes en sociale media ons stemgedrag beïnvloeden. **Kennismakers: De macht van brainrot** bood ruimte aan jongere generaties om te reflecteren op wat digitale cultuur betekent voor de politieke betrokkenheid. De veranderende relatie tussen jongeren en het nieuws werd belicht in **Van Rob Trip naar CestMocro: hoe jongeren het nieuws consumeren**.

ONDERWIJS

Ook jongeren en onderwijs waren nadrukkelijk aanwezig binnen dit thema. Met **Jongeren aan zet** – een programma vóór en in samenwerking mét jongeren – spraken we

over leerplicht, stages, jeugdzorg en veiligheid op straat. Programma's als **Wie leidt ons onderwijs?** en **Hoe speciaal mag je zijn in het regulier onderwijs?** brachten professionals, beleidsmakers en publiek samen rond onderwijsbeleid.

Samen met jongeren maakten we ook het programma **Je bent jong en je wilt van je schuld af**. Opties om online aankopen achteraf te betalen maken het makkelijker om in de schulden te komen en schuldhulpverlening is vooral gericht op mensen met een stabiel inkomen. Daarnaast hebben veel jongeren ook een schuld bij de belastingdienst. We bespraken dit probleem en mogelijke oplossingen met jongeren, organisaties die hen willen helpen als ONSbank en het Kansfonds en de staatssecretaris voor schuldhulpverlening.

Daarnaast vinden wij het ook belangrijk om in publieksprogramma's aandacht te besteden aan de staat van het onderwijs. We maakten programma's over de verhouding tussen **onderwijs en overheid**, **het speciaal onderwijs en bezuinigingen**, maar ook over de **Amerikaanse ontmanteling van de wetenschap** en in hoeverre Nederland daartegen bestand is.

VERKIEZINGSDEBATTEN

In 2025 ging Nederland naar de stembus. In De Balie voerden we een reeks verkiezingsdebatten over de urgente thema's die nu spelen. Voorbij de waan van de dag en de mooie beloftes, wilden we politici bevragen op concrete, haalbare en betaalbare plannen. In **De prijs van veiligheid** gingen (kandidaat-)Kamerleden in debat over de NAVO-norm, de oorlog in Oekraïne en de relatie met de Verenigde Staten. Onder andere de **Volkscrant** en ANP brachten verslag uit van dit debat. Verder bespraken we de wooncrisis, één van de grootste problemen van deze tijd, tijdens het woondebat **In gelul kan je niet wonen**. Voor bijna alle partijen was dit onderwerp een speerpunt en de burger maakt zich terecht zorgen: huurprijzen blijven stijgen en starters

Foto rechts

Verkiezingsdebat: de prijs van veiligheid

Jan Boeve

Foto

Operatie Interview:
Frans Timmermans
Robin van Lonkhuijsen
 Partijleider van
 GroenLinks-PvdA Frans
 Timmermans wordt
 geïnterviewd door Bram
 Vermeulen.

kunnen geen betaalbare koopwoning vinden. Tot slot organiseerden we het **Plattelandsdebat** in de stad. Wie komt er eindelijk met een oplossing voor de stikstofcrisis? In plaats van de polarisatie tussen stad en platteland aan te jagen, debatteerden we in deze programma's over zaken die er echt toe doen: voedselvoorziening, natuurbewoud en klimaat.

OPERATIE INTERVIEW

In de langlopende en succesvolle serie **Operatie Interview** wordt één persoon geïnterviewd door drie mensen. De interviewers delen van tevoren hun strategie met het publiek. Voor de geïnterviewde blijft het tot het laatste moment geheim wie hem ondervraagt. Dit jaar was toenmalig partijleider van GroenLinks-PvdA Frans Timmermans aan de beurt. Hij werd geïnterviewd door journalist Bram Vermeulen, presentator Lara Billie Rense en PvdA-coryfee Ad Melkert. Vooral het laatste interview, waarin Timmermans aan de tand gevoeld werd over de linkse fusie, was spraakmakend en werd breed opgepikt in de media, van *Telegraaf* tot de *Volkskrant* en door *Vandaag Inside*.

HET SYSTEEM UIT

In de serie **Het Systeem Uit** gingen we in gesprek met overheidsinstanties die in contact staan met burgers. Instanties die diensten verlenen aan burgers, maar geregeld in het nieuws zijn vanwege discriminerende algoritmes en achterstallige dossiers. In een reeks kritische gesprekken onderzochten we wat er in de uitvoering van overheidsbeleid misgaat.

We brachten politiek, uitvoering en burgers allemaal samen in programma's met en over de Jeugdbescherming, het COA en het UWV.

Foto
Het Systeem Uit: COA
Jan Boeve

Foto's
Nationaal Gesprek over
Vrijheid: Dilan Yeşilgöz
Jan Boeve

EDUCATIEACTIVITEITEN

STUDIO

STUDIO is een op maat gemaakte leergang om specialisten en deskundigen op te leiden tot publieke experts. Zo blijven we bouwen aan een divers debat waar we stemmen horen van mensen die écht iets te vertellen hebben vanuit hun expertise. In 2025 hebben 9 mensen deelgenomen aan STUDIO, dat waren o.a. een duurzaamheidsconsultant gespecialiseerd in de energietransitie, de directeur van een stichting die zich inzet voor een inclusieve samenleving, een pleitbezorger studentenwelzijn en een bruggenbouwer voor sociale rechtvaardigheid en systeemverandering.

Foto

Nationaal Gesprek over Vrijheid: Thijs Reuten en Mohamedou Ould Slahi (Artist-in-Residence van De Balie)

Jan Boeve

NATIONAAL GESPREK OVER VRIJHEID

In de programmareeks **Nationaal Gesprek over Vrijheid (NGoV)** gaan mbo-studenten in gesprek met politici en bestuurders over vrijheid en onze democratische rechtsstaat. De gesprekken vinden plaats op mbo-scholen door het hele land. Met het NGoV stimuleren wij jongeren kritisch na te denken en weloverwogen beslissingen te nemen. Onderwijs over democratie gaat bij ons verder dan het simpelweg leren over de geschiedenis of de werking van democratische instellingen. Het gaat erom dat leerlingen begrijpen hoe zij desinformatie kunnen herkennen, feiten van meningen kunnen onderscheiden en complexe maatschappelijke vraagstukken kunnen benaderen met een open blik. Het NGoV is een langlopend en succesvol project met als voornaamste doelstellingen het aanwakken van actief burgerschap bij mbo-studenten, de kloof tussen de politiek en mbo-studenten

te verkleinen en het gesprek over vrijheid te voeren. We programmeren op mbo-scholen door het hele land. De Balie is een nationaal centrum voor kunst en debat en we vinden het belangrijk dat, ongeacht woonplaats, jongeren in gesprek kunnen gaan met de politici en bewindspersonen. Het NGoV is ook ontwikkeld om participatie in het publieke debat aan te jagen en jongeren te stimuleren hun stem te laten horen. Daardoor voelen zij zich meer verbonden met de samenleving. In 2025 maakten we 21 edities van NGoV met onder anderen **Dick Schoof** en **Dilan Yeşilgöz**.

JONGEREN AAN ZET

Binnen het project **Jongeren aan Zet** maken we publieksprogramma's met jongeren die vinden dat hun stem te weinig gehoord wordt in het publieke debat. Veel cultureel aanbod voor deze doelgroep is aangepast naar wat makers denken dat deze groep aanspreekt. Wij lieten ons daarentegen leiden door de ideeën van jongeren zelf. Dit deden we samen met De Verrijking, een Amsterdamse school die jongeren helpt te werken aan hun motivatie en talent. De jongeren zetten zich in voor meer begrip voor jongeren in **Red de leerplicht!**. In de zaal zaten jongeren en professionals uit het onderwijs, zoals leerplichtambtenaren en familieleden van mensen die niet naar school gaan. Zij werden gevraagd deel te nemen aan het gesprek door middel van stellingen. Het tweede programma in de serie ging over het gebrek aan stageplekken en stagevergoedingen voor mbo'ers. Op De Verrijking vond ook een gesprek plaats tussen jongeren en politie over **veiligheid op straat**. Het laatste programma stond in het teken van de jeugdzorg. Hoewel wij in De Balie al meerdere programma's maakten over de **jeugdzorg**, brachten we in dit programma specifiek de verhalen van de jongeren zelf over het voetlicht.

TECHDENKERS VAN DE TOEKOMST

De Balie heeft een langlopende samenwerking met Adyen. Maandelijks maken we programma's in De Balie waarin we stil staan bij technologische ontwikkelingen en de invloed daarvan op onze samenleving. Daarnaast hebben we ook een educatieprogramma ontwikkeld voor vmbo-leerlingen, de **Techdenkers** van de Toekomst. Zij krijgen bij Adyen op kantoor les in programmeren en debatteren over technologie en ethiek.

Klimaat & Duurzaamheid

Programmabeeld

Wie zorgt er voor ons groen?

KETTER&Co, project Bloemen voor de Burgemeester

Ed van der Heijden, een groenwerker uit Amsterdam-Oost, die meer dan veertig jaar in het Flevopark werkte.

De Balie is al jaren een grote trekker in het klimaat- en duurzaamheidsdebat. Onze ambitie is om als verbindende factor duurzame en realistische oplossingen voor de toekomst te bespreken en alle belanghebbenden een podium te geven om zich uit te spreken.

Geen enkele stem is zo onlosmakelijk met de natuur verbonden als die van documentairemaker **David Attenborough**. Gefascineerd door hoe dit onze blik op de natuur heeft gevormd (en begrensd), onderzocht onze artist-in-residence en theatermaker Agat Sharma hoe wij door deze documentaires geleerd hebben naar de natuur te kijken (en wat daardoor ongezien blijft).

Robert Macfarlane daagde ons uit om onze blik te verbreden. In *Is a river alive?* pleitte hij ervoor om rivieren niet langer te zien als hulpbronnen, maar als levende wezens. In ons land, gevormd door water, hield hij een pleidooi voor een radicale omslag in hoe we denken over de natuur, recht en eigendom. Kunnen we de omslag maken van beheersing naar verbondenheid?

vernieuwers en pioniers die nadenken over een nieuw Nederland.

VOEDSEL

Voedsel is nooit alleen voedsel. Handelsconflicten en klimaatverandering dwingen ons om opnieuw na te denken over de fundamentele vraag hoe we ons voedselsysteem kunnen verduurzamen en toch voldoende voedsel blijven produceren. In **Machtig graan**, bespraken we bijvoorbeeld dat Europa sterk afhankelijk is van geïmporteerd voedsel waardoor geopolitieke spanningen direct voelbaar worden op ons bord. Door in gesprek te gaan over ons voedselsysteem benadrukken we hier een collectieve opgave.

Tegelijkertijd spelen er discussies over wat we eten, zoals vlees of ultra bewerkt voedsel. We hadden het daarom over belangrijke spelers in de voedselindustrie: boeren en foodfluencers. Boeren voelen zich klemgezet tussen strenge regelgeving en een systeem dat maximale productie beloont, maar de risico's bij hen neerlegt, zoals we bespraken in **Daarom zijn boeren boos**. In **Een extra bakje kwark** keken we naar de opkomst van foodfluencers en de vraag of zij ons werkelijk helpen gezonder te eten, of vooral nieuwe normen en onzekerheden creëren.

ONDER HOOGSPANNING

De programmareeks **Onder Hoogspanning** is een langdurende samenwerking met Vandebron waarin we de energietransitie bespreken. Wie zijn de belangrijke spelers en welke grote politieke en economische belangen zijn er mee gemoeid? We gingen in gesprek met bedrijven, de politiek en de consument. Netbeheerders waarschuwen dat vanaf volgend jaar het stroomnet overbelast raakt en de vraag niet meer aankan in **file op het stroomnet**. We bespraken in **Verliest het klimaat momentum?** hoe de technologie zich wel snel ontwikkelt, maar de politiek andere prioriteiten stelt. Volgens **Jean-Baptiste Fressoz** is de technologische ontwikkeling overigens niet voldoende. In **Unmasking the Energy Transition Myth** zette hij uiteen hoe duurzame alternatieven onze uitstoot niet voldoende verminderen.

Foto rechts

De Balie Boekenclub:
Daddy Issues met Pepijn
Lanen en Stella Bergsma
Jan Boeve

Die vraag stelden we onszelf ook in een aantal programma's over de toekomst van Nederland. In een land waar elke vierkante meter telt, moeten we het hebben over eigendom en zeggenschap: van wie is het land en wie bepaalt hoe we het gebruiken? In het programma **Besluiten over ruimte** bespraken we het gebrek aan grondpolitiek in Den Haag. Ook stond de vraag centraal hoe we in een volgepland en volgebouwd landschap ruimte kunnen maken voor natuur en dieren in **Wat is natuur nog in de Lage Landen?**. Het gesprek werd nog concreter in **Van wie is het Vondelpark?**, waarin we onderzochten wie de verantwoordelijkheid draagt om dit iconische Amsterdamse park klaar te maken voor de toekomst. Programmamaker Kees Foekema werd hierover ook geïnterviewd op radiozender FunX. Tegelijkertijd richtten we onze blik op de toekomst in **Contouren van een nieuw land**: we deelden verhalen van

Emancipatie & Identiteit

Programmabeeld
Good Mom/Bad Mom
Fabian Landwee

In 2025 stond het programmathema Emancipatie & Identiteit opnieuw centraal in het maatschappelijke hart van De Balie. Met een rijk en veelzijdig aanbod verkenden we hoe machtsverhoudingen, historische ongelijkheid en hedendaagse vormen van uitsluiting doorwerken in persoonlijke levens, instituties en de politiek. We hadden bijzondere aandacht voor postkolonialisme, feminisme, technologie en de vrijheid van meningsuiting.

Het jaar opende met gesprekken over postkolonialisme. Avonden als een uitverkocht **Slavernijverleden, heden, toekomst en Wat als Europa gekoloniseerd was?** nodigden een breed en divers publiek uit om dominante geschiedbeelden te bevragen. Ook onvertelde en verzwegen verhalen kregen nadrukkelijk ruimte, onder meer in **Draden van ons slavernijverleden** (De Balie on Tour), waar we in gesprek gingen over hoe textiel en het slavernijverleden verweven zijn, en in **'Je ziet er anders niet Surinaams uit'** over onzichtbare gemengde afkomst waarvan de wortels in het slavernijverleden liggen. Ook reflecteerden we over hoe het verder moet na de excuses voor het slavernijverleden in **Actie na de komma**. Andere programma's die de verbinding tussen geschiedenis, identiteit en cultuur onderzochten waren **Ik ben geen Indo maar een Javaanse Surinamer**, **In gesprek met Ivette Forster**, directeur Kwaku Summer Festival en **In gesprek met Felix de Rooy**.

Foto rechts

De Balie Boekenclub: Daddy Issues met Pepijn Lanen en Stella Bergsma
Jan Boeve

in **Good Mom/Bad Mom** (i.s.m. Centraal Museum), **To Baby or not to Baby** (i.s.m. Theater Utrecht) en **Lekker thuis opladen? Waarom vrouwen opbranden** (i.s.m. Theater Utrecht), evenals in **Een beladen avond** met Aaf Brandt Corstius (columnist en schrijver) en Christien Brinkgreve (socioloog en schrijver).

Foto links

Draden van ons slavernijverleden (De Balie on Tour) met Janice Deul, Isabel Sheridan, Laurindo Andrea en Carlien Macnack
Folkert Koelewijn

Feminisme vormde een rode draad door de programmering. Veel van de programma's rond dit onderwerp waren uitverkocht, wat de dringende behoefte aan verdieping en collectieve reflectie onderstreept. In het theaterprogramma **'Het is haar eigen schuld'** stond femicide centraal. In **Waarom haten we vrouwelijke politici?** werd de rol van misogynie in de publieke arena onderzocht. In **Verzwegen verhalen**, in samenwerking met deBuren en met onder meer Sunny Bergman (filmmaker en schrijver) en Julie Cafmeyer (theatermaker) werd seksueel geweld en de mechanismen van structurele stilte bespreekbaar gemaakt. Verwachtingen rond zorg, moederschap en reproductieve autonomie kwamen aan bod

Het patriarchaat werd onder een vergrootglas gelegd in **De Balie Boekenclub: Daddy Issues**, over literaire voorbeelden van vaderschap, en in de Meindert Fennema-lezing waarin historicus Annelien de Dijn de historische wortels van genderongelijkheid blootlegde. Tijdens het Vrijdenkersfestival stelden we feministische vrijdenkers centraal met **(Bad) Feminism with Roxane Gay**, waarin de Amerikaanse schrijver en essayist reflecteerde op hedendaags feminisme, en **Van Wilhelmina Drucker tot de Dolle Mina van nu**. In **De Balie on Tour: het tegendraadse feminisme van Belle van Zuylen** verdiepten we ons verder in de Nederlandse feministische canon. De relatie tussen feminisme, macht en technologie werd onderzocht in de reeks **Techdenkers**, met **In conversation with Ida Tin** (Deense ondernemer en oprichter van de menstruatie-app Clue), **Van broederschap naar vrouwenhaat** over Andrew Tate en de manosphere, en **Techwapens van het feminisme**. In **Feminists Against the Tyrants** spraken we over de wereldwijd internationale vrouwenrechten en over intersectioneel feminisme als een beweging die streeft naar maatschappelijke verbetering en gelijkwaardigheid voor iedereen.

Daarnaast boden we ruimte voor depolariserende reflectie op de nasleep van 7 oktober 2023 en de impact van de genocide in Gaza op de Nederlandse samenleving. Het theatrale en muzikale programma **Is hier nog een toekomst voor mij?** maakte invoelbaar hoe mensen met een band met Israël of Palestina gevoelens van uitsluiting en onzekerheid over hun bestaanszekerheid en toekomst ervaren, terwijl **What We Talk About When We Talk**

Foto
(Bad) feminist with
Roxane Gay
Viktoryia Kharytonava

About Antisemitism, met onder meer historicus Mark Mazower hedendaags antisemitisme scherp en historisch duidde.

Het team van **Live Journalism** onderzoekt elk half jaar een urgent en onderbelicht stedelijk thema. Ze publiceren artikelen, maken reportages op AT5 en organiseren bijeenkomsten waarin burgers, experts en beleidsmakers elkaar ontmoeten en in gesprek gaan. Bij de eindpresentatie wordt journalistiek theater ingezet als middel om complexe thema's invoelbaar te maken en te agenderen. Elk onderzoek wordt afgesloten met een journalistieke theatervoorstelling en krijgt altijd media-aandacht in o.a. *Trouw*, *NRC*, *Noord Hollands Dagblad*, *Radio boven het IJ* en *Het Parool*. In 2025 onderzocht Live Journalism de thema's 'Jong en alleen', over eenzaamheid bij jongeren in de nasleep van corona, en 'Scheefwonen in de sociale huur', waarin werd onderzocht of sociale huurwoningen worden bewoond door huurders met een inkomen dat niet past bij de woning.

Foto
Live Journalism,
journalistiek theater:
Jong en Alleen
Elzo Bonam

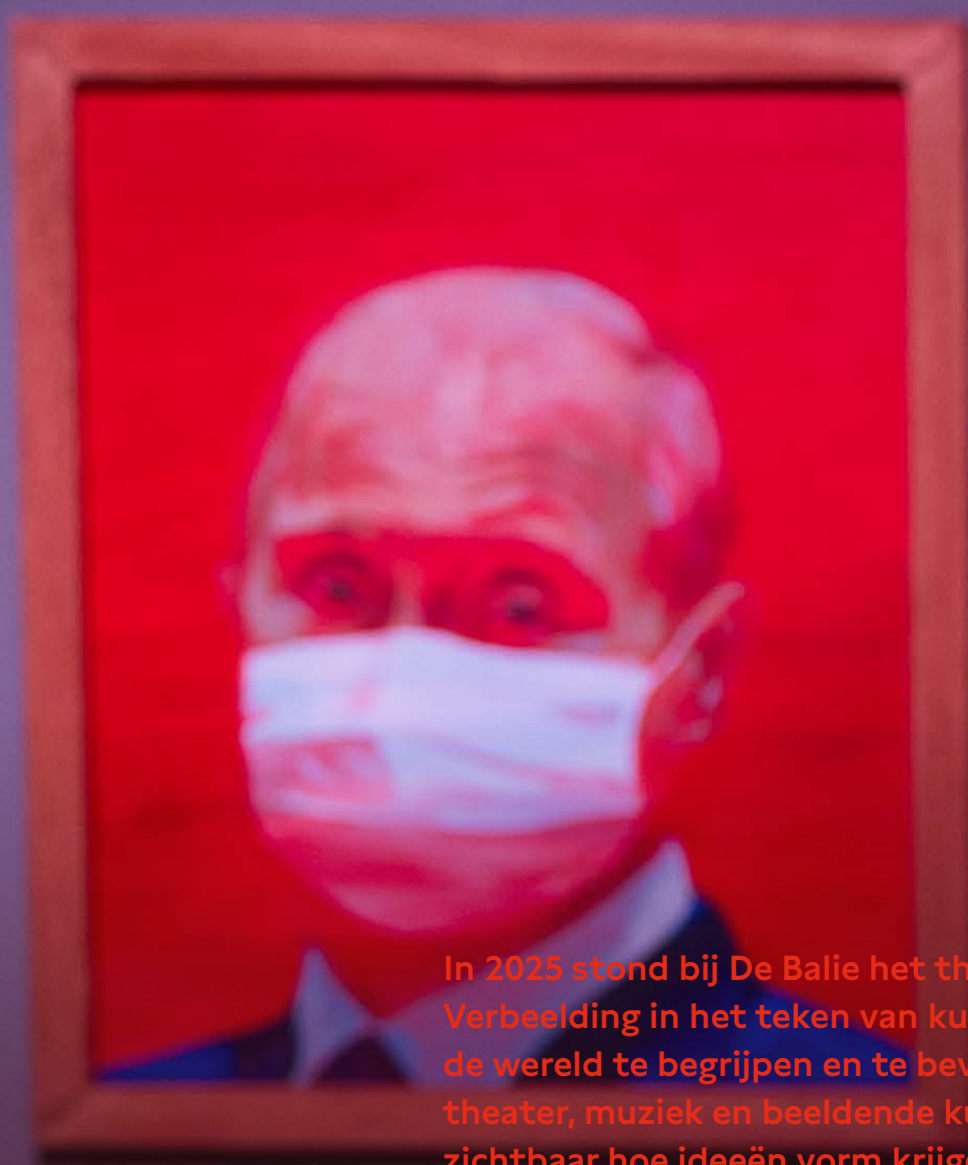

Idee & Verbeelding

Foto

Artists Against the
Kremlin

Viktoryia Kharytonava

In 2025 stond bij De Balie het thema Idee & Verbeelding in het teken van kunst als middel om de wereld te begrijpen en te bevragen. Literatuur, theater, muziek en beeldende kunst maakten zichtbaar hoe ideeën vorm krijgen en hoe verbeelding ons denken over onszelf, de ander en de wereld verandert. In gesprekken, lezingen en performances brachten we schrijvers, filosofen en makers samen om vanuit hun eigen kunstpraktijk te reflecteren op maatschappelijke en politieke vraagstukken.

In de reeks **Plein Publiek** wordt elke week op vrijdagmiddag een maker geïnterviewd over zijn werk, variërend van theater en literatuur tot poëzie, muziek, activisme en documentaire. In 2025 spraken we met Abdelkader Benali, Aniek Nuyens, Arthur Japin, Basje Boer, Boukje Schweigman, Caspar Janssen, Charlotte Van den Broeck, Christien Brinkgreve, Dilan Yurdakul, Jeangu Macrooy, Jip van den Toorn, Joost Oomen, Jutta Chorus, Karin Amatmoekrim, Kelly-Qian van Binsbergen, Kim Karssen, Levi Jacobs, Luuk Bouwman, Maarten Dallinga, Manon Uphoff, Maurits de Bruijn, Menna Laura Meijer, Nadia de Vries, Nicolaas Veul, Rasid Elibol, Roel Maalderink, Tea Tupajić en Tinkebell.

Foto links
The Bee Sting met Paul Murray
Jan Bouve

Foto rechts
Publieke Intellectuelen:
Annie M.G. Schmidt
met Annejet van der Zijl, Pim Lammers, Wil van der Meer en Ted van Lieshout
Jan Bouve

Literaire trends en vraagstukken werden verdiept in programma's zoals **Navelstaren of literatuur?** **De opkomst van autofictie** in **De Balie Boekenclub: Eerste Liefdes**. Filosofie, cultuurkritiek en reflectie over de betekenis van kunst kwamen samen in gesprekken met onder anderen politiek filosoof **Bonnie Honig** in gesprek met **Arnon Grunberg**, Ierse novelist **Paul Murray** over **The Bee Sting**, en een programma naar aanleiding van het artistiek onderzoek over pacifisme van theatercollectief De Warme Winkel en het literair tijdschrift De Gids in **Voor vrede, vlag of vaderland: wanneer is oorlog gerechtvaardigd?** In **Dwalen door Het archief** gingen we, naar aanleiding van de nieuwe roman van Thomas Heerma van Voss, met hem én met schrijvers Adriaan van Dis, Simone Atangana Bekono en actrice Olga Zuiderhoek in gesprek over ons culturele archief. In **Exiled Poets Society** presenteerde de geprezen schrijver Maxim Osipov een avond met hedendaagse Russische poëzie. Naar aanleiding van het opnieuw verschijnen van het essay **Nooit gebouwd Nederland** door Cees

Nooteboom maakten we twee gelijknamige programma's i.s.m. Uitgeverij Koppertink. Met dezelfde uitgeverij maakten we ook een programma samen met Claire-Louise Bennet, winnaar van de European Literature Prize 2023, over haar nieuwe boek **Big Kiss, Bye-Bye**. In **Wat is nou Waar?** bespraken we o.a. met hoogleraren Filosofie Rik Peels en Jeroen de Ridder hoe een individu zich staande kan houden in een post-truthwereld.

Daarnaast hield De Balie intellectuele tradities in leven met de reeks **Publieke Intellectuelen**. Met aandacht voor o.a. de Indonesisch schrijver Pramoedya Ananta Toer, de Nederlands-Joodse historicus Jacques Presser, de Amerikaanse dichter Adrienne Rich, kinderboekenschrijver Annie M.G. Schmidt en schrijver Maria Dermoût. Het werk van de publieke intellectueel in kwestie werd telkens verbonden aan hedendaagse vraagstukken rond vrijheid, identiteit en solidariteit. In de serie **De Originelen** doken we, samen met hedendaagse denkers en in samenwerking met Uitgeverij Athenaeum en Filosofie Magazine, in het denken van **David Hume** en **René Descartes**. In de serie **Paradigma** bespraken we het baanbrekende boek **De ontkenning van de dood** van Ernest Becker en **De cultuur van het narcisme** van Christopher Lasch. Deze programma's waren i.s.m. De Groene Amsterdammer en Athenaeum Uitgevers.

Podiumkunsten werden vertegenwoordigd door innovatieve programma's die veelal uitverkocht waren. Zoals de theatrale lezing van **De Kersentuin** met de toonaangevende gezelschappen De Warme Winkel, ITA, Discordia, 't Barre Land, theater RAST en Wunderbaum, gevolgd door een gesprek over vijftien jaar cultuurbezuinigingen. Met **I Hate Talking #2** maakten we een serie over het artistiek onderzoek van Julian Hetzel naar de relatie tussen de politiek en emotie. **Behind the Libretto: OUM** was een verdiepend programma over de opera die vertelt over de Egyptische zangeres Oum Kalthoum. Het theater en gesprek

Golem door Zineb Fallouk & Victoria Koblenko i.s.m. United Ukranian Theatre ging over de stille slachtoffers van oorlog.

Op de avond van de Nationale Dodenherdenking brachten Olga Zuiderhoek en Gerard Bouwhuis **Theater Na de Dam: Maar wat er ook gebeurt er klinkt muziek**. In **Ik en de Anderen** onderzocht multidisciplinair kunstenaar Cindy Moorman verbindingen in de samenleving. In **Nothing Bigger Than Humanity** van Andrea Voets herbeleefden we recente wereldgeschiedenis door de ogen van millennials in een productie waar theater, muziek, eten en gesprek samenkwamen. Ter gelegenheid van de Kopenhagen Trilogie van Internationaal Theater Amsterdam, bespraken we het (herontdekte) literaire fenomeen **Tove Ditlevsen** met o.a. Eline Arbo en Marja Pruis.

Foto
Afrovibes: I AM
Cheyenne Polderman

In coproductie met **Afrovibes** presenteerden we twee performances **Bling** en **I AM** en twee talks **From Extraction to Restitution** en **Legacies of Queerness in the African Diaspora**. In samenwerking met Holland Festival presenteerden we **Meet the associate artist: Trajal Harrell** over zijn baanbrekende choreografische werk. In samenwerking met Het Nederlands Theater Festival presenteerden we **The State of the World: Marc Bamuthi Joseph** over de uitdagingen van het maken van kunst in politiek gespannen tijden. We realiseerden interviews in onder meer NRC en de Volkskrant. Tijdens Black Achievement Month presenteerden we **Gershwin Unplugged**, waarin de dichter het publiek samen met zijn jazzband meenam op een meeslepende muzikale reis. De **beeldende kunsten** kregen vorm in gespreksprogramma's als **Jan Dibbets: Towards**

Another Photography, naar aanleiding van zijn tentoonstelling in het H'ART Museum. Samen met Constant Dullaart gingen we in gesprek over **Artistic resistance in the age of big tech**. In samenwerking met Amsterdams 4 en 5 mei comité en kunstenaar Sarah van Sonsbeeck brachten we **Verhalen van verzet: Cees Honig en Willem Arondéus** en **Verhalen van verzet: Anna Maria de Bussy**. Daarnaast waren er exposities te zien met werken van Jeroen Jongeleen (*The Street as a Forum for Democracy*), Bruna Aguilar (*Spirits of Agave*), Marjolein Boterenbrood (*Connecting Geographies* en *The Landscape Speaks*), en TINKEBELL, met de projecten *Flora Tata Metellica* (2021–2022) en *Arena Candidus SolvayIn*, in de horeca en de foyer beneden. In de zomer presenteerden we, in samenwerking met The Moscow Times en All Rights Reversed Gallery, een tweede editie van de expositie **Artists Against the Kremlin**, met meer dan honderd werken van Russischtalige kunstenaars (onder meer uit Rusland, Oekraïne en Belarus) die zich uitspreken tegen het Kremlin en de oorlog in Oekraïne met meer dan honderd werken van Russischtalige kunstenaars (onder meer uit Rusland, Oekraïne en Belarus) die zich uitspreken tegen het Kremlin en de oorlog in Oekraïne.

Het residentieprogramma van De Balie geeft elk jaar ruimte aan één kunstenaar die een uniek traject aflegt waar kunst en maatschappelijke betrokkenheid samenkomen. Makers krijgen de vrijheid om te experimenteren, hun werk te presenteren en hun artistieke praktijk te verbinden aan het publieke debat en urgente maatschappelijke vraagstukken. In 2025 was Agat Sharma artist-in-residence; het programma maakt deel uit van de 3PackageDeal, een samenwerking tussen De Balie, BAU en De Ateliers. Samen met Agat maakten we het programma **David Attenborough: A Character Study** over onderzoek naar de Britse filmmaker als cultureel zwaargewicht dat heeft bijgedragen aan een westerse en koloniale blik op de natuur. Dit project kreeg media-aandacht in de Volkskrant, Trouw, Radio 1, Het Parool en de Duitse zender DW. Daarnaast bespraken we in **Free the Map: the Politics of Cartography** hoe cartografische verbeelding kan worden ingezet om de wereld opnieuw, los van staatsgrenzen, te interpreteren.

Foto
The Spirit of Agave,
Rooted in Time
Bruno Aguilar

Leven & Tijdgeest

Programmabeeld

Een glaasjemelk met
Halina Reijn

Filmstill Baby Girl

Binnen het programmathema Leven & Tijdsgeschiedenis onderzoekt De Balie in 2025 hoe grote maatschappelijke ontwikkelingen doorwerken in het persoonlijke leven, en hoe ervaringen van kwetsbaarheid, gezondheid, identiteit en verbondenheid ons denken over de tijd vormen.

Foto
Supra, a feast with Nino
Haratischwilli
Viktoryia Kharytonava

De impact van collectieve en intergenerationele ervaringen kwam aan bod in **Hoe kan je helen van een trauma dat niet van jou is?** (i.s.m. Frascati) en **DNA-dilemma's**, waarin werd stilgestaan bij de invloed van afkomst, geschiedenis en biologie op persoonlijke identiteit. Mentale gezondheid en de druk van de hedendaagse samenleving werden onderzocht in programma's als **Psychiatrie: lapmiddel van de neoliberale samenleving?** en **Massaal in therapie**.

Zorg, ziekte en het lichaam kregen aandacht in **Kanker: een eerlijk verhaal**. In **Conversations for the (Poly)curious** en **Een glaasje melk met Halina Reijn** stonden relaties, intimiteit en culturele normen rond liefde en seksualiteit centraal.

Met **NU AL – een eindejaarsconference in het voorjaar** bood De Balie ruimte voor satire en werd de actualiteit met humor en scherpte geduid door cabaretier Eveline van Rijswijk. Samen schetsten deze programma's een veelstemmig beeld van het leven in de huidige tijd: persoonlijk en politiek, kwetsbaar en weerbaar, zoekend naar houvast en betekenis.

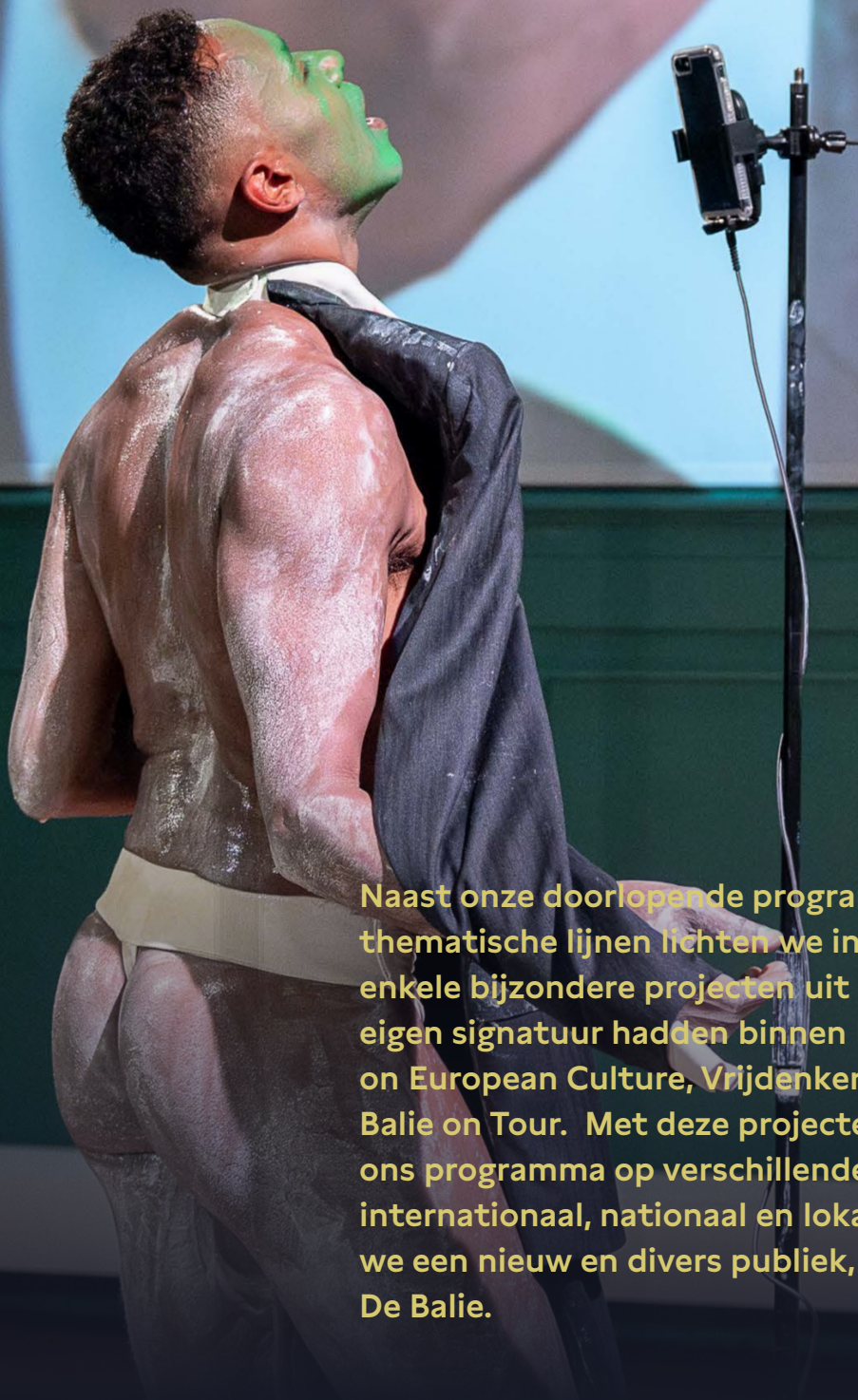
Uitgelicht

Foto

Christian Guerematchi

Loved2Death

Viktoryia Kharytonava

Naast onze doorlopende programmering en thematische lijnen lichten we in dit jaarverslag enkele bijzondere projecten uit die in 2025 een eigen signatuur hadden binnen De Balie: Forum on European Culture, Vrijdenkersfestival en De Balie on Tour. Met deze projecten brachten we ons programma op verschillende schaalniveaus — internationaal, nationaal en lokaal — en bereikten we een nieuw en divers publiek, binnen én buiten De Balie.

Foto boven

Supra, a feast with Nino Haratischwili

Viktoryia Kharytonava

Foto rechts

Forum on European Culture: Anne Applebaum

JdH

FORUM ON EUROPEAN CULTURE

Het Forum on European Culture is een tweejaarlijks, multidisciplinair festival dat meer dan veertig internationale denkers en kunstenaars samenbrengt, met een groot aandeel kunst in opdracht, om ruimte te creëren voor analyse, verbeelding en debat over wat Europa is, was en kan worden.

Dit jaar stond het Forum in teken van het thema 'Art Against the Tyrants'. In een tijd waarin geopolitieke krachten verschuiven, autoritaire tendensen aan kracht winnen en Europese democratische waarden onder druk staan, bracht het Forum kunstenaars, schrijvers en denkers uit heel Europa en daarbuiten samen om ruimte te maken voor vrije gedachten, verbeelding en tegenspraak. Zo **fungeerde het Forum als een hub** waar kunstenaars en denkers – ook buiten de programma's om – met elkaar van gedachten wisselden. Het Forum vertrok vanuit de overtuiging dat kunst en literatuur geen luxe zijn, maar essentieel als tegenkracht tegen apathie, angst en politieke berusting. Juist omdat autonome kunst een bedreiging vormt voor autoritaire macht, is het van belang deze ruimte actief te beschermen en te versterken. Het Forum creëerde daarom een

vrij domein voor experiment, dialoog en verzet, waarin ideeën kunnen circuleren die elders worden gemarginaliseerd of onderdrukt. Binnen het Forum on European Culture stonden gesprekken en discussies centraal die de rol van ideeën, informatie en kritisch denken in tijden van autoritarisme onderzochten. Zo ging de Amerikaanse historicus Anne Applebaum in dialoog met de Oekraïense filosoof, schrijver en journalist Volodymyr Yermolenko over de strijd voor democratie in Oekraïne en de bredere betekenis daarvan voor Europa (**Anne Applebaum x Volodymyr Yermolenko**) en spraken we met Anne Applebaum in TivoliVredenburg (i.s.m. Brainwash Festival) over

haar boek in **How Autocracy Became a Business Modell**. In **You Can Kill the Messenger, but not the Message** en **Bektour Iskender: Investigative Journalism in the Age of Autocracy** stond de positie van de journalistiek in onvrije landen centraal. Tijdens de **Art Against the Tyrants: Interview Marathon** gingen we acht uur lang in gesprek met namen als Nino Haratischwili, Ece Temelkuran, Beatrix Ruf, Daria Bukvić en Želimir Žilnik over kunst, identiteit, verzet en de toekomst van Europa. In **I Give Up: Arnon Grunberg Meets Adam Phillips** werd onderzocht hoe het loslaten van controle, ambitie en zekerheid nieuwe vormen van autonomie kan bieden en tegelijkertijd ruimte creëert om machtsstructuren kritisch te bevragen. **Gaia Vince: Climate, Food and Migration** reflecteerde op de mondiale uitdagingen rond klimaat, voedselzekerheid en migratie, en de manieren waarop deze thema's samenhangen met politieke en sociale structuren. In **Why We Need to Talk About Crimea** stonden de recente en historische geopolitieke spanningen in Oekraïne centraal en werden vragen besproken

Foto
In Our Time: Azu
Nwagbogu x Tino Segal
Jan Boeve

over soevereiniteit, internationaal recht en Europese solidariteit. Tenslotte reflecteerden Marietje Schaake, Europees politiek denker en bestuurder, en Turkse journaliste en schrijver Ece Temelkuran in **How to Lose a Democracy** over de impact van tech-oligarchen op onze democratie.

Literatuur en verhalen speelden een centrale rol in de programmering. Tijdens **European Literature Night: Against Indifference** verkenden Europese auteurs de politieke kracht van literatuur als middel tegen onverschilligheid en autoritarisme, met bijdragen van onder anderen de Pools-Belgische filosoof **Alicja Gescinska** en de Duitse schrijver **Philipp Oehmke**. **Our Daily War: the World of Andrey Kurkov** bood een indringende reflectie op oorlogservaringen en narratieven van conflict en overleven, terwijl **In Conversation with Tash Aw** de thema's kolonialisme, migratie en culturele identiteit centraal stelde.

Kunst was ook een integraal onderdeel van het Forum, met exposities, theater, multidisciplinaire producties, performatieve installaties en film. Het Oekraïense kunstenaarscollectief **Open Group** presenteerde **Repeat After Me**, een video-installatie en karaoke met de huiveringwekkende geluiden van kalasjnikovs en raketten. Ze waren ook aanwezig voor een talk over **Art Under Fire**, met **Anton Varga** (Open Group), **Tetyana Ogarkova**, **Mounira al Solh** en **Elma Čavčić**. De Oekraïens beeldend kunstenaar **Nikita Kravtsov** creëerde een nieuw werk in een **Open atelier** in onze Pleinzaal. De Indonesische conceptueel kunstenaar **Iswanto Hartono** presenteerde de film **Kemuning (a Prologue)** en ging in gesprek over de rol van kunst bij het verwerken van het koloniale verleden. De theatrale productie **De nar** van collectief **KONVOOI** bracht een scherpzinnige voorstelling over de kritische rol van de hofnar. In **I Will Bleed For a Better Reason Next Year** bracht de Poolse theatermaker **Gosia Wdowik** een performance-installatie over fysiek geweld. Daarnaast was er de installatie **Do Not Go Gentle into That Good Night**, met een interventie op het Kleine-Gartmanplantsoen, waarin de Nederlandse kunstenaar **Dries Verhoeven** de esthetiek van verzet onderzocht. In **Our Time: Azu Nwagbogu x Tino Sehgal** integreerde performance en gesprek over het politieke potentieel van live ontmoetingen in een gepolariseerde samenleving. De Georgisch-Duitse auteur Nino Haratischwili nodigde publiek uit voor **Supra, a feast with Nino Haratischwili**, een samenkomst rondom eten en verhalen vanuit een Georgisch en vrouwelijk perspectief. De Sloveense danser en maker **Christian Guerematchi** bracht **Loved2Death**, een performance die geschiedenis en persoonlijke herinnering kunstzinnig

verbindt. Filmkunst kwam verder aan bod met vertoningen van twee films en twee talks met **Želimir Žilnik**, kopstuk van de Joegoslavische Black Wave-beweging.

Foto

Vrijdenkersfestival:
Queer Seks Worker Strip
Fest

Yunil Jeon

VRIJDENKERSFESTIVAL

Amsterdamse traditie van vrijzinnigheid werd geëerd tijdens de zesde editie van het Vrijdenkersfestival. Dit festival vond plaats in en rondom De Balie van 21 tot 28 oktober 2025. Lokale, nationale en internationale sprekers worden uitgenodigd om aandacht te vragen voor het belang van vrijheid en grondrechten. Dit jaar lag de nadruk op het verbinden van internationale vrijdenkers met Amsterdamse denkers en makers. Met bijzondere aandacht voor sprekers die zowel de publieke dialoog verrijken door hun eigen aannames te bevragen als hun persoonlijke ervaringen inzetten om maatschappelijke vraagstukken te verkennen. Het festival reflecteerde daarmee op Amsterdam als stad van vrijdenkers: hoe verhoudt de geschiedenis zich tot het heden, en welke ruimte is er vandaag voor kritisch, creatief en vrijdenken? Door deze combinatie van internationale perspectieven en lokale reflectie benadrukte het festival zowel het viëren van vrijdenkers, als het belang van het beschermen van een vruchtbaar klimaat voor dialoog en culturele vernieuwing.

Zo vond er een gesprek plaats tussen de Joods-Nederlandse schrijver Maurits de Bruijn en de Gazaanse journalist Rita Baroud. Dit gesprek werd meer dan een literaire uitwisseling: het creëerde een ruimte waarin meerdere werkelijkheden naast elkaar konden bestaan, zonder te vervallen in polarisatie. Ze lieten zien hoe schrijven een daad van vrijheid kan

zijn wanneer die onder druk staat hoe taal zich kan verzetten tegen ontmenselijking en hoe verhalen waardigheid kunnen bewaren wanneer grondrechten worden geschonden.

Ook bestsellerauteur **Roxane Gay** was te gast op het Vrijdenkersfestival. Burgemeester Femke Halsema trapte de avond af, waarna we met Gay in gesprek gingen over de feministische strijd en de vraag welke vrijheden we beschermen, voor wie die gelden en hoe deze zich verhouden tot de identiteit en toekomst van Amsterdam als stad van vrije waarden. We maakten ook een programma over **Wilhelmina Drucker** als boegbeeld van de eerste feministische golf in Nederland en hoe haar gedachtegoed en de hedendaagse strijd voor vrouwenrechten met elkaar in verbinding staan. We maakten een speciale aflevering van Publieke Intellectuelen over **Annie M.G. Schmidt**, een avond vol gedichten en muziek. Een vrouw die hele generaties heeft geïnspireerd om vrijheid en rebellie te omarmen. Het programma kreeg een bijzonder persoonlijke inslag toen haar zoon onverwacht aan tafel schoof.

Tenslotte vond op het Leidseplein een Queer Seks Worker Strip Fest plaats, ofwel een paaldansestafette in samenwerking met No Limits! Art Castle. Met deze show kregen sekswerkers en erotische dansers expliciet de ruimte om hun autonomie en creativiteit zichtbaar te maken in de publieke ruimte. Het programma onderstreepte dat die publieke ruimte niet alleen fysiek is, maar ook een arena voor zichtbaarheid en emancipatie. Binnen deze context werd gereflecteerd op vrijheid en het recht om je uit te spreken, juist wanneer dat schuurt met bestaande sociale normen of beleid. Kenmerkend voor het Vrijdenkersfestival was dat deze stemmen ongehinderd konden klinken. Ondanks vooraf bekende gevoeligheden werd bewust ruimte geboden aan het vrije woord en dus ook het demonstratierecht van de performers, die een aantal programma's van De Balie kritisch bevroegden. Daarmee maakte het programma voelbaar hoe kunst, activisme en debat samen bijdragen aan een stad en instituut die zelfbeschikking en vrijheid van expressie serieus nemen.

Foto

De Balie on Tour:
Zeeland in 2050 met
Sebbar Zahra en
Hugo de Jonge
Jan Boeve

DE BALIE ON TOUR

De Balie is een nationaal centrum voor kunst, cultuur en debat. We maken publieksprogramma's in De Balie, educatieve programma's op scholen en online content voor iedereen beschikbaar. Daarnaast programmeren we op locaties door het hele land. Soms richten we ons op zeer specifieke thema's die in een bepaalde regio spelen. En soms op vraagstukken die het hele land of zelfs de wereld aangaan. Door samen te werken met lokale debatcentra en organisaties hebben we bestaande lokale culturele infrastructuur versterkt en gebruikgemaakt van lokale kennis, of dat nu gaat om de plaatselijke politieke verhoudingen of om manieren om het publiek te bereiken.

Dit jaar maakten we samen met het Groningse Forum een programma over persvrijheid. In het kader van het landelijke kunstproject Draden van ons slavernijverleden maakten we een programma met Nest in Den Haag. Op Slot Zuylen bespraken we feminisme door de eeuwen heen en in Zeeland de toekomstplannen van de provincie.

Het programma **de toekomstplannen van 'Zeeland 2050'** toonde aan dat er in de provincie grote behoefte is aan programmering zoals De Balie die organiseert, zowel bij bestuurders als

bij media en burgers. Naast Hugo de Jonge, de uitgenodigde Commissaris van de Koning, waren er ook drie gedeputeerden en een tiental wethouders aanwezig in de zaal. Belangrijker was de overweldigende opkomst van meer dan 160 mensen, en de aanwezigheid van meerdere journalisten van de Provinciale Zeeuwse Krant en Omroep Zeeland. Op het podium ontstond een inhoudelijk gesprek over de toekomst van Zeeland, onder andere over de ingewikkelde verhouding tussen bevolkingsgroei, economie en (sociale) infrastructuur. Rob van Westrienen, directeur van Stichting het Zeeuwse Landschap, bracht in dat de drie pijlers waarop Plan Zeeland 2050 is gestoeld (duurzame industrie, onderwijs & onderzoek en bruisende steden en dorpen) op 'drijfzand' staat zolang de natuur niet als uitgangspunt wordt meegenomen in de plannen. Verder werd pijnlijk duidelijk uit de publieksparticipatie hoe diep de weerstand tegen een mogelijke kerncentrale zit.

Foto

De Balie on Tour: MIMIK

Mike de Witjes

Films die je kijk op de wereld veranderen

In De Balie tonen we films van maatschappelijk belang. We zijn in 2025 nog meer onze eigen weg ingeslagen; we cureren ons eigen aanbod en programmeren films die aansluiten op onze programmering. Ook de filmprogrammering sluit aan op onze missie om ruimte te scheppen om verder te denken. Naast onze dagelijkse cinemaprogrammering organiseren we daarom ook vaak screenings met aansluitend een gesprek; een cinédialoog. Bijvoorbeeld bij films als *Where Russia Ends* en *Tussen wal en schip – Geruisloos Indië*. Een film als *When Chueca Dies* bood een inkijk in het LGBTQIA+-leven in een wijk in Madrid. Omdat artistieke uitingen elkaar soms kunnen versterken en we bij De Balie graag interdisciplinair werken, hebben we ook een aantal cineconcerten georganiseerd. Zo toonden we *Het Pärt Gevoel* met een optreden van het kamerkoor Oktoich en trad de Syrische klarinettist Kinan Azmeh op na de vertoning van *Half Moon*, een documentaire over zijn leven.

De Balie geeft ook graag ruimte aan filmfestivals zoals het Rode Tulp filmfestival, het Maghreb filmfestival, het Eastern Neighbours Film Festival en het Amsterdam Polish Filmfestival. Ook hier kiezen we voor films die een aanvulling zijn op onze programmering over geopolitiek en mensenrechten. Daarnaast organiseerden we opnieuw de Kyiv Critics Week. Dit jaar vond dit festival niet alleen in De Balie in Amsterdam plaats, maar ook in Rotterdam bij KINO. Tijdens de Kyiv Critics Week toonden we Oekraïense films, die we bespraken met Oekraïense en Nederlandse filmcritici. Dit initiatief is ontstaan uit een samenwerking met de bestaande Kyiv Critics Week in Oekraïne. Maar waar in Oekraïne internationale films worden vertoond, selecteerden wij juist Oekraïense films. Zo wilden we de waardering voor de filmindustrie in Oekraïne vergroten en ook onze (westerse) blik verbreden. De filmkunst staat daarbij centraal.

Zoals ieder jaar was De Balie ook een locatie voor IDFA, niet alleen voor filmvertoningen met nagesprek, maar ook voor ontmoetingen tussen makers en de IDFA Academie. Gedurende het hele festival zat De Balie vol met documentairemakers en mensen uit het veld en diende De Balie als een hub voor het festival.

Filmstill
Agatha's Almanac
 IDFA

Filmstill
When Chueca Dies
 CinéDialoog

Foto
Art installation Do Not Go
Gentle by Dries Verhoeven
Fabian Landwee

Veiligheid

De afgelopen jaren zagen we hoe de belangrijkste opgave van De Balie, het bieden van ruimte voor vrije gedachtenuitwisseling, steeds lastiger is geworden. Het afgelopen jaar waren wij bovendien niet de enige kunstinstelling die werd geconfronteerd met toenemende polarisatie. We zagen de verharding van het debat verder toenemen en ontvingen met zorgwekkende regelmaat bedreigingen en oproepen tot boycots, zowel binnen- als buiten ons gebouw.

Programmeren is riskanter geworden, en de bereidheid van de flanken van het politieke spectrum om naar andersdenkenden te luisteren neemt af. Daarnaast komen geopolitieke spanningen en conflicten die spelen in de samenleving de zaal in.

Dit alles heeft een groot effect op het gevoel van veiligheid van zowel sprekers als medewerkers van De Balie. Samenwerkingspartners vragen met grote regelmaat hoe en in welke mate onze beveiliging is ingericht.

De Balie wil een veilige plek zijn voor al haar sprekers, bezoekers en medewerkers om de dialoog te kunnen blijven voeren. Dit vraagt momenteel meer inspanning dan ooit tevoren, soms in de vorm van crisismanagement en communicatie, maar vaak ook in het contact met sprekers, samenwerkingspartners en elkaar.

Daarnaast merken we dat de servers van De Balie vrijwel permanent worden aangevallen door buitenlandse mogendheden en zien we een sterkte toename in deze bedreigingen op het moment dat wij een programma maken met dissidente kunstenaars of sprekers uit bijvoorbeeld Oekraïne of Iran, of in het geval van de Oeigoeren.

De Balie heeft het afgelopen jaar diverse organisaties geadviseerd over hoe om te gaan met deze druk en bedreigingen en ziet het als haar taak om anderen hierin te ondersteunen.

Communicatie & Publiek

Foto

Kennismakers:
de macht van brainrot
Jan Boeve

BEREIK

Website: 42.2K bezoekers p/m
Nieuwsbrief: 20.5K abonnees
Twitter: 26.8K volgers
YouTube: 36.6K volgers
Instagram: 44.5K volgers
TikTok: 3059 volgers/ 51.7K likes
Facebook: 36K volgers
Linkedin: 9.7K
Podcast: 16.9K downloads p/m

BEZOEKERSPROFIEL

Waar in eerdere jaren de thematiek van onze programmering leidend was in het bereiken van publiek, hebben we deze aanpak verder ontwikkeld tot een doelgroepgerichte marketingstrategie. Op basis van het culturele doelgroepenmodel zijn onze kern- en groei-doelgroepen nu leidend in de publieksbenadering, met aanvullende ruimte voor specifieke nichedoelgroepen. Onze kerndoelgroep bezoekt De Balie meerdere keren per jaar. Ongeveer de helft van onze fysieke bezoekers woont op gemiddeld tien minuten reisafstand, wat de sterke lokale verankering van ons podium onderstreeft. Tegelijkertijd zien we in het publieksonderzoek een grotere vertegenwoordiging van bezoekers van 51 jaar en ouder.

Bij onze digitale bezoekers is de leeftijdsverdeling vanaf 25 jaar gelijkmatig, met een duidelijke oververtegenwoordiging van vrouwen. De podcastuitzendingen worden voor meer dan de helft beluisterd buiten Amsterdam en bereiken luisteraars tussen de 25 en 70 jaar, gelijkmatig verdeeld over de leeftijdsgroepen. De combinatie van fysieke en digitale programmering maakt het mogelijk om ook nichedoelgroepen effectief te bereiken. Zo trok het programma Ik ben geen Indo maar een Javaanse Surinamer meer dan 100 bezoekers in de zaal en werd de registratie achteraf ruim 24.000 keer bekeken. Je ziet er anders niet Surinaams uit bereikte online bijna 26.000 views.

DOELGROEPEN EN MARKETING

Door onze groei-doelgroepen verder aan te scherpen kunnen we gericht marketing inzetten. Zo introduceerden we 'onder 27 jaar-tickets' en ontwikkelden we een dagelijkse contentstrategie op LinkedIn om beleidsmedewerkers en professionals beter te bereiken. In 2026 zetten we in op verder vooruit programmeren, het stimuleren van herhaalbezoek en het steviger uitrollen van thematische campagnes die aansluiten bij groei-doelgroepen.

We betrekken fysieke en digitale bezoekers nadrukkelijker bij onze programmering, zodat programma's voor verschillende doelgroepen zichtbaarder en relevanter worden. De Publiqscan, uitgevoerd in samenwerking met Amsterdam & Partners, fungeert hierbij als belangrijk toetsingsinstrument. We namen deel aan workshops en zijn gestart met structurele data-analyse. Tegelijkertijd signaleren we verbeterpunten, waaronder het nog onvoldoende meenemen van herhaalbezoek. Dit vormt een belangrijk aandachtspunt in de verdere ontwikkeling van onze datagedreven aanpak.

TICKETPRIJZEN

Bij het vaststellen van ticketprijzen houden we rekening met doelgroepen voor wie prijs een belemmering kan vormen. Bezoekers kunnen betalen naar draagkracht en via de Stadspas bieden we regelmatig speciale acties aan, zoals bij de reeks Techdenkers. Daarnaast zijn diverse programma's volledig gratis toegankelijk. Vrijwel alle programma's zijn bovendien gratis online terug te kijken via De Balie TV.

DIGITALE BEZOEKERS

In 2024 zijn we gestart met het uitzenden van volledige programma's als podcast, een format dat duidelijk aanslaat. Onze podcasts werden afgelopen jaar meer dan 200.000 keer gedownload. Het aantal afleveringen is verhoogd en daarnaast experimenteren we met videopodcasts. Ook op YouTube zijn programma's inmiddels als podcast te beluisteren.

Ter promotie plaatsen we reels met fragmenten uit programma's, aangevuld met luisterverwijzingen. In onze wekelijkse nieuwsbrieven verwijzen we structureel naar De Balie TV. Deze inzet resulteerde in meer dan 1 miljoen digitale bezoekers in het afgelopen jaar. Daarnaast werden ruim 300 uitzendingen uitgezonden via mediapartners AT5 en Salto, waarmee het bereik van ons podium aanzienlijk is vergroot.

voxpops ter ondersteuning van de kaartverkoop. Na afloop van programma's delen we reels om het digitale bereik te vergroten.

Minimaal 60% van deze content bestaat uit samenwerkingen (collab posts), waardoor ook de netwerken van sprekers en partners worden bereikt. Dit betrof onder meer samenwerkingen met Halina Reijn, Azu Nwagbogu, Anne Applebaum, Tinkebell, Roxane Gay en Aaf Brandt Corstius.

In de maandfolder lichten we centrale thema's uit. Rondom grote projecten, zoals het Vrijdenkers Festival en het Forum on European Culture, ontwikkelen we dedicated campagnes met onder meer outdoorposters, programmaboekjes met interviews en digitale banners. Deze inzet resulteerde in 2025 een sterke groei van onze kanalen: Instagram groeide met 40% en LinkedIn met bijna 50%.

PERS, PARTNERS EN COMMUNITY

Onze persstrategie richt zich op regionale, landelijke en vakmedia, evenals op internationale media. De Balie was het afgelopen jaar vrijwel dagelijks zichtbaar in de media, met meer dan 365 persresultaten. Het actief onderhouden van een breed netwerk leidde tot columns, opiniestukken van programmamakers, interviews met sprekers, vooraankondigingen en verslagen van programma's. Van de Provinciale Zeeuwse Courant tot AT5 van NRC tot Vrij Nederland van Filmkrant, Trouw, FunX en niche podcasts zoals Tussen dertig en doodgaan. We stellen al onze opnames gratis beschikbaar voor derden omdat wij van mening zijn dat onze programmering meer nuance kan brengen in het debat en we zo onze maatschappelijke belofte naleven. Fragmenten uit het programma Operatie Interview met Frans Timmermans zijn o.a. getoond bij Nieuws van de Dag, Telegraaf, Het Parool en Vandaag Inside.

Ook werken we regelmatig samen met diverse partners in de hoedanigheid van programma én mediapartner, waaronder De Groene Amsterdammer, The Moscow Times, 360 Magazine, Follow The Money, AT5, Noord Hollands Dagblad, Filosofie Magazine, Hollands Maandblad, Human, de Volkskrant en Buitenhof. Hierbij zoeken we voortdurend hoe we de inhoud van een programma via het gezamenlijke bereik het beste kunnen uitrollen. Daarnaast schrijven we regelmatig passende community's aan. Bij Het systeem uit UWV vroegen we o.a. LinkedIn groepen zoals WIAWijzer en UWVwerkgevers ons programma te delen. En The dark side of European solar panels in North-Africa deelde Africast (podcast over Afrika) de oproep om te komen.

De prijs van veiligheid: verkiezingsdebat maandag in de Balie. Jan Boers / De Balie

De verschillen zijn groot omtrent Israël en Gaza, maar het debat tussen vooral middenpartijen in De Balie toont ook dat ze er misschien wel uitkomen in bij een eventuele kabinetsformatie.

CONTENTCREATIE & STRATEGIE

We produceren unieke, doelgroepgerichte content die aansluit bij verschillende publieksgroepen. Op Instagram, TikTok en LinkedIn plaatsen we regelmatig explainers en

Screenshot

**Verkiezingsdebat:
De prijs van veiligheid
de Volkskrant**

Foto

Techdenkers met o.a. Constantijn van Oranje, Ingo Uytdehaage, Yoei Albrecht,
Lokke Moerel en Jochem de Groot

Jan Boeve

Development

Verschillende en stevige financiële pijlers zijn essentieel voor het realiseren van de missie van De Balie. De Balie moet jaarlijks ruim 80% aan eigen inkomsten genereren boven op de structurele subsidie van de gemeente Amsterdam en OCW. Deze eigen inkomsten bestaan uit recette, horeca-inkomsten, banqueting, verhuur, coproducties en development inkomsten.

STRUCTURELE SUBSIDIE

De Balie is sinds 2021 opgenomen in de landelijke Basis Infrastructuur en ontvangt daarmee structureel steun van het Ministerie van OCW. We zijn ontzettend blij met deze steun en de waardering voor de landelijke functie van De Balie die hieruit spreekt. De Balie is ook opgenomen in de Basis Infrastructuur van de Gemeente Amsterdam. Van 2025 t/m 2028 is De Balie wederom opgenomen in de Abis van OCW en ontvangt de vierjarige structurele subsidie van het AFK.

MEERJARIGE PARTICULIERE FONDSEN VERBONDEN AAN DE BALIE

Het Vfonds verstrekt De Balie structurele steun voor de Vrijheidslijn en het Nationaal Gesprek over Vrijheid. Stichting DOEN doet dit structureel en meerjarig voor programma's over sociale cohesie, duurzaamheid en creativiteit. De Nationale Postcode Loterij steunt De Balie meerjarig voor de reeks De Balie on Tour. Europa Cinemas steunt de programmering van Europese films in De Balie. Adessium Foundation en de Fred Foundation steunen allebei meerjarig het project Live Journalism.

ZAKELIJKE PARTNERSCHAPPEN

Sinds vier jaar heeft De Balie een aantal zakelijke partners aan zich gebonden die De Balie meerjarig steunen. De samenwerking met De Brauw Blackstone Westbroek kreeg vorm in De Brauw STUDIO. Met Adyen ontwikkelde De Balie de programmareeks Techdenkers en de onderwijslijn voor vmbo'rs Techdenkers van de Toekomst op locatie bij Adyen. Vandebron maakte de programmareeks Onder Hoogspanning mogelijk. Enerzijds onderschrijven deze bedrijven de missie van De Balie en bieden zij financiële support, anderzijds ondervinden deze bedrijven de waarde van samenwerken met een culturele organisatie zoals De Balie door deel te nemen aan culturele programmering en educatieprogramma's. Daarbij geldt altijd

de afspraak dat De Balie deze programmering onafhankelijk tot stand brengt.

PROJECTFINANCIERING

Voor specifieke projecten, programma's en programmareeksen ontvangt De Balie financiering van een groot aantal nationale en internationale publieke en private fondsen. Zo werkten we in 2025 onder andere samen met European Cultural Foundation, Fonds 21, Hartwig Art Foundation, NAVO, Pictorright, Stichting Democratie en Media, Steunfonds Oekraïense Makers, The Netherlands America Foundation, Van den Ende Foundation en 750 jaar Amsterdam.

PARTICULIERE DONATEURS

In een complexe en veranderende wereld blijft het vrije woord een van onze grootste verworvenheden. Discussie geeft inzicht in andermans perspectieven, stimuleert betrokken burgerschap en is een noodzakelijke voorwaarde voor maatschappelijke, culturele en politieke vooruitgang. De Balie ziet het als haar taak en verantwoordelijkheid om vrije en nieuwe gedachten een podium te bieden, ook als deze wellicht ingaan tegen heersende ideeën. De programmering van De Balie wordt gefinancierd zowel uit eigen inkomsten als samenwerkingsverbanden. De geefkringen bieden De Balie de mogelijkheid om kritisch en onafhankelijk te kunnen werken aan programma's die de samenleving zo hard nodig heeft.

De leden van Het Vrije Woord leveren een substantiële bijdrage aan de programmering van De Balie. Met een jaarlijkse gift van €2.500,- per lid maken zij het mede mogelijk dat De Balie zich kritisch en onafhankelijk kan blijven inzetten voor onze vrijheid, democratie en rechtsstaat. Daarnaast is er voor leden onder 45 jaar een speciaal tarief van €1250,-. Zij kunnen deelnemen aan de jaarlijks terugkerende programma's de Het Vrije Woord Open Redactievergadering, Het Vrije Woord Boekenclub, Prinsjesdagontbijt, en Het Vrije Woord Wervingsdiner. In 2025 telde De Balie zo'n 42 leden van het Vrije Woord. Wij zijn hen voor hun steun en vertrouwen zeer erkentelijk. Daarnaast hebben we sinds 2020 Vrienden van De Balie, een initiatief voor particuliere liefhebbers die zelf een maandelijks bijdrage kiezen. Ook hen danken wij voor hun aanhoudende steun en betrokkenheid.

Culturele Codes

D&I

Diversiteit en inclusie zijn een belangrijk onderdeel van onze strategie en doelstelling. Dit zien we als een lange termijn doelstelling die constant wederkerig is totdat het een vanzelfsprekendheid is.

PROGRAMMERING

Diversiteit en inclusie is al jaren een geïntegreerd onderdeel van onze programmering. Divers in culturele achtergrond, seksuele geaardheid, gender, mening en politieke voorkeur. De manier waarop de redactie dit waarborgt staat ook in ons redactiestatuut, die onderhevig is aan iteratieve veranderingen. Deze is gepubliceerd op onze website.

TEAM

Diversiteit is binnen De Balie belangrijk, zeker met de aard van onze maatschappelijke verplichting. Organisatiebreed halen we ons doel. Echter blijft het uitdagend om op elke afdeling het quotum te halen. We zetten verschillende zaken in om dit te verbeteren, zowel in ons aannamebeleid als mede gebruik van taal en omgangsvormen binnen de organisatie.

Acties:

- Net als vorig jaar en dit zal doorlopend zijn; de HR-medewerker haalt de foto, naam, gender en de geboortedatum van CV's af. Deze manier van veroordeel elimineren leidt zichtbaar tot meer diversiteit en is daarom ingevoerd als norm op alle afdelingen.
- We bepalen elk jaar van tevoren welke diversiteit we missen en zoeken gericht divers. Ook komt het voor dat we een tweede ronde uitzetten omdat we niet tevreden genoeg zijn.
- In onze vacatureteksten gaan we bewust om met divers werven. In de teksten benoemen we dat we bij willen dragen aan een inclusieve leer- en werkomgeving. We letten op inclusief en divers taalgebruik.
- Onze sollicitatiegesprekken hanteren nu de methode van Topgrading. We hanteren een functiekaart met competenties die in overeenstemming zijn met onze bedrijfscultuur en -strategie. Er wordt meer tijd genomen

voor de gesprekken en vragen zijn meer gericht op de competenties in plaats van enkel een specifieke opleiding. Hierdoor denken we dat we meer potentiële kandidaten krijgen die bij onze cultuur passen en dus een bredere diverse pool aan geschikte kandidaten. Naast dat dit bijdraagt aan een meer diverse pool aan medewerkers geven we meer mensen een kans en wederkerig betekent dit dat wij zeer goede medewerker opleiden die passen bij De Balie en opleiden voor de toekomst.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

De Balie heeft een Raad van Toezicht-model. Zowel Stichting Populier Balie Beheer (horeca en gebouw) als Stichting De Balie worden vanuit de moederstichting Stichting Populier Balie bestuurd. De Raad van Toezicht van Stichting Populier Balie bestaat uit: Mirjam van Praag, voorzitter, verlengd per 01-05-2025, tweede termijn. Ritchy Drost, vicevoorzitter en voorzitter audit commissie, aangetreden per 21-06-2023, eerste termijn. Ali Keles, lid audit commissie, aangetreden per 21-06-2023, eerste termijn. Cyanne Moe-Tjon, Aspirant Algemeen lid, einde aspirant termijn per 17-12-2025. Peter Mensing, Algemeen lid, aantreden 29-03-2017, tweede termijn, afgetreden per 30-03-2025. Khadija Arib, aangetreden per 01-09-2025, eerste termijn. Monique Koemans aangetreden per 01-09-2025, eerste termijn.

Bestuurders: Yoeri Albrecht, algemeen en artistiek directeur (statutair), sinds 15 november 2010. Femke Monaghan van Wachem, zakelijk directeur (statutair), sinds 28 januari 2020. De principes van de Governance Code Cultuur zijn verankerd in de statuten en vertaald in de reglementen voor bestuur/ directie en de Raad van Toezicht. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd conform de code en worden opgevolgd. Er wordt met een jaarplanning gewerkt om goed toezicht te houden op de toepassing van alle principes in aansluiting op de hand van de beleids- en controlecyclus. In 2023 heeft de Raad van Toezicht de profielschets geactualiseerd en succesvol gewerkt aan een inclusieve samenstelling. In 2025 zijn er twee nieuwe

leden toetreden tot de RvT, daarbij is rekening gehouden met inclusie en diversiteit. Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor maximaal twee termijnen van vier jaar. Om de continuïteit te borgen wordt gewerkt met een dakpansgewijs rooster van aftreden. De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd. De beloning voor de bestuurders is getoetst aan WNT-wetgeving. Beoordelingsgesprekken worden jaarlijks vastgelegd evenals de bezoldiging. Zelfevaluatie van de RvT vindt driejaarlijks plaats. Verbeterpunten worden aangepakt, alles wordt gedocumenteerd. Bewaakt wordt dat RvT en bestuurders/directie voldoende onafhankelijk zijn. Nevenfuncties en eventueel tegenstrijdige belangen worden in kaart gebracht, gemonitord, besproken en er wordt zo nodig meteen op geacteerd. Rapportages en besluitvorming zijn transparant, tijdig, inhoudelijk accuraat en geven inzicht in de relaties met interne en externe belanghebbenden. Ditzelfde geldt voor de doelrealisatie en aandacht voor zowel de korte als de lange termijn.

FAIR PRACTICE

De Balie heeft een salarishuis dat is getoetst aan de CAO Podia en volgt voor Stichting Beheer de Horeca CAO. Er is een pensioenregeling en er zijn inkomens- en aansprakelijkheidsverzekeringen. De Balie volgt een gesprekkencyclus van planning, evaluatie en beoordeling. Deze gesprekken worden drie keer per jaar gevoerd en vastgelegd in ons HR-systeem en zijn ter inzage van de medewerker. Persoonlijke ontwikkeling, werkinhoudelijke ontwikkeling en sociale veiligheid is steeds onderdeel van de gesprekken. In het kader van een veilige en prettige werkomgeving hebben we een RIE dat een levend document betreft en elk kwartaal wordt bijgewerkt. Werkdruk en werk-privé balans zijn hierbij aandachtspunten. De Balie kent stage-contracten, stagiaires ontvangen een marktconforme vergoeding. We zijn ook in ons stagebestand altijd actief op zoek naar een diverse groep. Zowel van verschillende opleidingen, achtergronden, seksuele geaardheid, culturele achtergrond, leeftijd en ook vanuit verschillende meningen en standpunten. We nemen hierbij hetzelfde aannamebeleid in acht. De Balie moedigt medewerkers aan zichzelf te ontwikkelen en biedt ruimte voor projecten die medewerkers ondernemen om zichzelf in het publieke debat te laten horen. Er verschijnen dan ook regelmatig boeken, opiniestukken en podcasts van onze medewerkers. We zorgen er niet alleen voor dat de beloning in eigen gelederen fair pay is, we hanteren ook een eerlijke beloning voor programmabijdragen voor kunstenaars, zzp'ers en mensen die anderszins geen vast salaris bij een werkgever hebben.

Mensen die uit hoofde van hun functie bijdragen aan het publieke gesprek en een salaris uit de commerciële of publieke sector ontvangen, krijgen geen vergoeding voor hun bijdrage aan een programma van De Balie. Daarnaast hebben we veel oog voor nieuwe makers, nieuwe stemmen en nieuwe initiatieven. Bij dergelijke samenwerkingen draagt De Balie alle of de meeste kosten. Zo dragen wij bij aan de ketenverantwoordelijkheid in de Gemeente Amsterdam, maar ook zeker nationaal.

SOCIALE VEILIGHEID

Sociale veiligheid is belangrijk voor De Balie. Onze organisatie kent momenteel één externe vertrouwenspersoon en één intern vertrouwenspersoon.

Wij hanteren een transparante 'procedure vertrouwenspersoon' die gedeeld is met de gehele organisatie. Eventuele trends binnen de organisatie worden door de vertrouwenspersonen aangekaart. In aanvulling hierop is in 2023 door een van de vertrouwenspersonen in samenwerking met alle coördinatoren van de afdelingen en het MT een gedragscode voor goed gedrag geschreven. De vertrouwenspersonen doen jaarlijks (geanonimiseerd) verslag aan zowel het bestuur als de Raad van Toezicht in woord en schrift. De vertrouwenspersonen kennen onze Raad van Toezicht en hebben de contactgegevens van de voorzitter. Tevens is er een presentatie gegeven door de externe vertrouwenspersoon aan de hele organisatie om zich zowel voor te stellen, als het gesprek te openen over grensoverschrijdend gedrag en het grijze gebied hiervan.

Horecamedewerkers trainingen op het gebied van veiligheid, weerbaarheid en BHV-trainingen. Programmamakers die emotioneel belast worden door de thematiek van programmering of de druk van buitenaf rondom programmering wordt aangeboden te praten met een psycholoog. Bij specifieke programmering kunnen zij deze benaderen zonder toestemming van de werkgever.

deBALIE

Centre for the Arts